

احتباس ادراری :

حالتی است که ادرار تولید شده در مثانه جمع میشود، اما فرد قادر به دفع آن نمی باشد. انسداد در محل خروجی مثانه یا پایین تر از آن شایعترین علت احتباس ادرار است.

علت :

- هیپرتروفی (بزرگ شدن) خوش خیم پروستات در افراد بالای 50 سال
- التهاب در اثر ضربه و عفونت
- تومورها، لخته های خون، سنگها
- تنگی پیشابراه
- مشکلات عصبی مانند سکته مغزی و صدمات نخاعی
- پیوست و مصرف کم مایعات
- بواسیر و آبه ها
- اثر برخی داروها

علائم و نشانه ها:

- جریان کم ادرار یا تناوب در ادرار
- احساس دفع ناقص (تاخیر بین تلاش برای ادرار کردن)

• شب ادراری (نیاز به ادرار کردن در شب)

• تکرر ادرار

• درد شدید ناحیه پایین شکم

• ادرار باقی مانده در مثانه ممکن است منجر به بی

اختیاری ادرار گردد

در موارد حاد احتباس کامل نیازمند اورژانس پزشکی خواهد بود چرا که ممکن است بعلت کشش (اتساع) بیش از حد در بافت ماهیچه، مثانه دچار پارگی گردد. اگر فرد بیش از یکبار در ساعت ادرار کند و 25-50 سی سی ادرار دفع شود مشکل احتباس ادراری همراه با لبریز شدن ادرار وجود دارد. در احتباس ادرار مزمن علائم عفونت مثانه شامل: تب، لرز و سوزش حین دفع ادرار می باشد.

عوارض احتمالی:

عفونت مزمن، سنگ ادراری و ....

روشهای تشخیصی:

آزمایش تشخیص اصلی سونداژ (فرستادن سوندا یا کاتتر از راه مجرای ادرار) است. اگر طی سونداژ مثانه بیش از 250-500 سی سی ادرار در مثانه موجود بوده و بیمار قادر به دفع آن نباشند، احتباس ادرار وجود دارد.

درمان:

درمان طبی: اگر انسداد علت احتباس باشد باید پیشابراه را متسع نمود یا اینکه انسداد را برطرف کرد.
دارو درمانی: استفاده از داروهایی که سبب انقباض مثانه و کمک به دفع ادرار میشوند. در صورت انسداد مکانیکی نباید از این داروها استفاده شود.
درمان جراحی: اگر انسداد یا تنگی در گردن مثانه یا پیشابراه علت احتباس ادراری باشد با جراحی برطرف میشود.

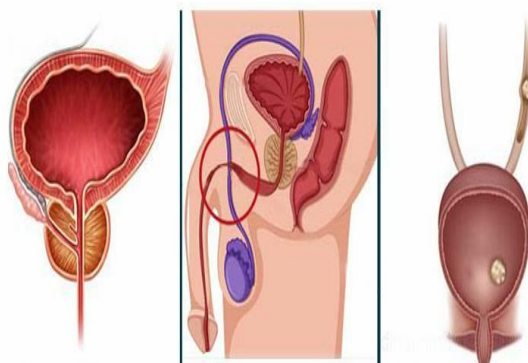
آموزش به بیمار و خانواده:

- فعالیت در حد تحمل
- مصرف 2-3 لیتر مایعات (گرم)

پزشک دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رازی
مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی رازی

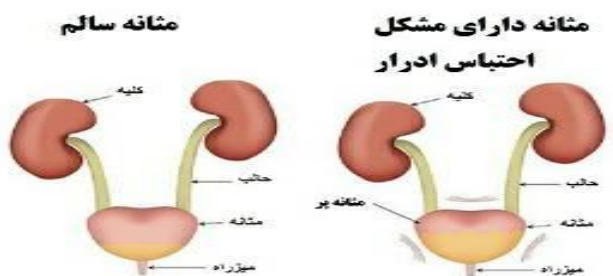
احتباس ادراری

پروستات بزرگ شده
BPH

تنگی مجرای ادرار

سنگ مجرای ادرار
یا سنگ مثانه

مثانه سالم

مثانه دارای مشکل
احتباس ادرار

واحد آموزش سلامت

در صورت داشتن هرگونه سؤال یا مشکل در
مراقبت از خود، می توانید با شماره تلفن
31626261 در تمام ساعات روز تماس فرمایید و
آموزشهای لازم را رایگان دریافت نمایید.

- مصرف داروی بتانکول با معده خالی و تغییر وضعیت آهسته و طی چند مرحله باشد. از ایستادن طولانی خودداری کند
- مصرف نئوستیگمین با شیر و غذا باشد تا عوارض گوارشی کاهش یابد. مادران شیرده بعلت مسمومیت شیرخوار باید با پزشک خودمشورت کنند
- حفظ محیط خصوصی در زمان دفع ادرار
- استفاده از صندلی مخصوص بجای لگن
- قرار گرفتن در وضعیت صحیح برای دفع ادرار
- باز کردن شیر آب یا کشیدن سیفون جهت تحریک برای دفع ادرار
- کمپرس گرم ناحیه پرینه جهت شل شدن عضلات ناحیه اسفنکتر خارجی ادراری
- انجام مانور والسالوا (حبس نفس با یک دم عمیق و زور زدن به سمت پایین)
- استفاده از چای گرم
- تسکین درد ناشی از جراحی